

El temps de durant l'any

Cada any, quan s'acaba el temps de Nadal, després de Reis i de la festa del Baptisme del Senyor, sembla que entrem en un temps fred, una mica buit. Fins que arribi la Quaresma amb el Dimecres de Cendra les coses no es tornaran a animar, i tornarà a semblar que les nostres celebracions litúrgiques tenen més suc, més consistència, més contingut.

I una cosa semblant passa després de la Pentecosta, quan s'acaba ja la cinquantena pasqual. Els diumenges primers tenen encara una mica d'ambient, perquè celebrem la Trinitat i el Corpus. Però de seguida comença una llarguíssima sèrie de diumenges en què la sensació és que no celebrem res rellevant, sinó que, simplement, estem esperant que arribi novament l'Advent per tornar a trobar-li una mica d'emoció a les nostres reunions dominicals.

I si mirem els dies feiners, encara més. Són dies d'anar fent, d'una certa monotonia i rutina. Un enyora llavors potser els missatges forts de l'Advent, o de la Quaresma, o de la Pasqua, i pensa que sort que aquests dies de tant en tant s'animen amb la festa d'algun sant...

El temps que és com som nosaltres

De les 52 setmanes que té l'any, la majoria, 33 o 34 segons els anys, pertanyen a aquest temps en què “no passa res”. És el temps que anomenem, amb un nom no gaire estimulant, el “temps de durant l'any”. O el “temps ordinari”, que és com s'anomena en castellà, italià, francès o anglès.

Són les setmanes o els diumenges que no pertanyen a cap dels anomenats “temps forts”: l'Advent, el Nadal, la Quaresma, el Tridu Pasqual i la Pasqua. Són els dies en què el color litúrgic és el verd, llevat que no se celebri algun sant, i en què el punt de referència de la celebració no són unes lectures triades en funció d'un determinat aspecte de la història de la salvació que estem commemorant, sinó que són lectures que van seguint, de manera més o menys continuada, els evangelis i els diversos llibres bíblics.

I, efectivament, ens pot fer la sensació que són unes setmanes, diguem-ho així, “avorrides”. Però aquí està precisament la seva gràcia. Perquè aquest temps és precisament el temps que més s'assembla a allò que som nosaltres.

Nosaltres, en la nostra vida, habitualment no tenim grans moments estimulants, ni ens passen cada dia coses diferents, noves, que ens facin saltar el cor. Habitualment, som gent que cada dia va a treballar, en una feina més o menys agradable o empipadora, i que després tornem a casa, i ens trobem amb la família, i parlem una mica, i dediquem estona a fer feines de casa, i mirem la tele... I, de tant en tant, normalment els caps de setmana, dediquem temps a algunes acti-

vitats d'entreteniment, o participem d'alguna activitat cristiana o ciutadana, o algun dia sortim d'excursió, o a l'estiu a la platja... O potser no treballem a fora, sinó que ens dediquem a cuidar la casa i la família, o potser estem ja jubilats i omplim els dies descansant i fent alguna activitat... O potser vivim sols, i ens hem mirat d'organitzar les coses i el temps de la millor manera possible...

La nostra vida, així, és un camí quotidià senzill, a vegades més il·lusionat i a vegades més preocupat, però que no espera que hi passin grans coses. I no per aixòensem que aquesta vida sigui poc valuosa. Nosaltres sabem que, en aquesta vida senzilla, hi podem anar trobant el goig, l'esperança, les ganes d'anar endavant, el desig de treure tot el suc possible del que som i del que fem. I que, aquest camí, el fem acompanyats de Jesús, cridats per ell, plens d'ell. Perquè ell és amb nosaltres, i ell ens empeny a viure-ho tot tal com ell ens va ensenyar a viure: posant amor al nostre voltant, en les petites ocasions i en els moments més importants, amb els petits detalls de la vida personal i amb les actuacions més col·lectives. I cadascú farà realitat això de maneres diferents, segons les seves pròpies circumstàncies, però la invitació i la crida seran sempre les mateixes per a tots.

Doncs si això és així, si la nostra vida és així de normal, la presència de Jesús en l'Eucaristia, en el temps de durant l'any, és normal com ho és la nostra vida. Durant aquest temps, anem a l'església, i escoltem amb senzillesa l'evangeli i les altres lectures, i preguem, i compartim el pa de l'Eucaristia. I això, aquestes lectures que van seguint pàgina rere pàgina l'evangeli, i aquesta pregà-

ria, i aquest pa i aquest vi que ens alimenten, si hi estem atents, van amarant-nos per dins, van omplint-nos a poc a poc, van ficant-se dins el que som i el que fem, i ens van fent semblants a Jesús. I això, tant si només participem de l'Eucaristia del diumenge com si tenim la possibilitat de participar-hi cada dia.

Sí, hi haurà moments de l'any, a l'Advent o al Nadal o a Quaresma o a la Pasqua, en què les celebracions litúrgiques serà com si aixequessin el to i ens animessin d'una manera especial en determinats sentiments i vivències de la nostra fe, acostant-nos als esdeveniments centrals de la vida de Jesús. Però el seguiment d'aquest temps en què "no passa res", actua en nosaltres, si hi estem disposats, com una pluja fina, no gens sorollosa, que va acostant la nostra vida quotidiana a la vida quotidiana de Jesús.

Un temps en dos trossos

Per conèixer millor com està organitzat el temps de durant l'any, cal començar dient una característica ja prou coneguda i que hem esmentat al començament: que no és un temps seguit, sinó que està dividit en dos trossos, en dues etapes.

La primera va des del final del temps de Nadal, el dilluns després de la festa del Baptisme del Senyor, fins al dia abans de començar la Quaresma, és a dir, el dimarts abans del Dimecres de Cendra. I la segona va des del final del temps de Pasqua, o sigui el dilluns després de Pentecosta, fins al dissabte abans del primer diumenge d'Advent.

La primera d'aquestes etapes és, certament, molt més curta que la segona. La primera pot tenir entre cinc i nou setmanes, segons si la Pasqua ve molt avançada o no (cosa que fa que la Quaresma comenci més aviat o més tard). I la segona pot tenir entre vint-i-cinc i vint-i-nou setmanes: si la Pasqua va més avançada seran més, i si ve més endarrerida seran menys.

Les lectures, però, tant dels diumenges com dels dies feiners, estan organitzades de manera seguida, de la primera setmana fins a la trenta-quatre, i això provoca un cert embolic, ja que l'enllaç entre l'última setmana abans de Quaresma i la primera després de Pentecosta no és automàtic: per exemple, sempre es perden uns dies abans de Quaresma, ja que la setmana s'acaba el dimarts, perquè la Quaresma comença el Dimecres de Cendra. I els diumenges encara és més complicat, ja que, per exemple, la primera setmana el diumenge està ocupat per la festa del Baptisme del Senyor, i així passa també amb la Pentecosta i els diumenges següents... Però no cal embolicar-se a calcular-ho: el millor és tenir un calendari litúrgic amb el qual saber com cauen els dies corresponents, i anar seguint i vivint tota la riquesa que ens aporten. O, simplement, seguir la publicació ja esmentada de *La missa de cada dia*, que ens va indicant què celebrem cada dia.

Les lectures dels diumenges

Les lectures dels diumenges de durant l'any tenen com a punt de referència bàsic –com passa també a tots els altres temps litúrgics– la tercera lectura, la de l'evangeli. Però, així com en els altres temps la lectura evangèlica està triada per destacar allò que se celebra en aquell

temps, en el temps de durant l'any no és així. En el temps de durant l'any el que fem és llegir, de manera seguida, continuada, l'evangeli corresponent a aquell cicle: el de Mateu, el de Marc o el de Lluc. En aquesta lectura continuada a vegades se'n salten trossos, per no repetir escenes que ja surten en altres anys o perquè aquells relats es llegeixen en un temps litúrgic específic (com les temptacions o la transfiguració, que es llegeixen a la Quaresma). I, en el cas de l'evangeli de Marc, que és molt curt, s'hi intercalen a més durant alguns diumenges els fragments del capítol sisè de l'evangeli de Joan. Però en tot cas, amb aquesta lectura pràcticament contínua, l'important és anar seguint la lectura evangèlica tal qual, tal com ens ve, sense triar els textos en funció del que celebrem: perquè, així, ens acostem a Jesús seguint directament aquells primers testimonis que són el punt de referència de la nostra fe.

A més de la lectura evangèlica, els diumenges, com és prou sabut, llegim dues lectures més. La primera lectura, en el temps de durant l'any, està triada en funció de l'evangeli. En els altres temps litúrgics, la primera lectura ens presenta temes que ens ajuden a aprofundir en el sentit del temps. En el temps de durant l'any, en canvi, no és així: la lectura ens presenta alguna història o ensenyament que tingui relació amb el que després sentirem a l'evangeli, tot i que de vegades, com que és la primera cosa que se'ns llegeix i no estem prou situats, costa una mica de captar.

I finalment, la segona lectura és una selecció més o menys seguida de les cartes de sant Pau o dels altres escrits apostòlics, que no tenen relació concreta amb l'evangeli ni amb la primera lectura.

Les lectures dels dies feiners

Els dies feiners o ferials, la lectura evangèlica del temps de durant l'any és una lectura que cada any es repeteix igual, i que segueix, de manera continuada, un darrere l'altre, els tres evangelis de Marc, Mateu i Lluc. Així com en les lectures dels diumenges cada any seguim un evangelista, els dies feiners, que són molts més, ens permeten llegir cada any tots tres evangelis. L'evangeli de Joan, com ja hem indicat en els llocs corresponents, es llegeix sobretot durant la Quaresma i la Pasqua.

I pel que fa a la primera lectura, de cara a poder llegir més àmpliament tots els altres textos bíblics tant de l'Antic com del Nou Testament, la distribució de lectures es fa en dos anys, els anomenats any I i any II, que corresponen respectivament als anys senars i els anys parells. Al llarg dels dos anys, anem seguint els diversos llibres bíblics, amb una selecció dels textos principals, i sense que tinguin relació amb la lectura evangèlica.

Les solemnitats del Senyor en el temps de durant l'any

Finalment, per completar la presentació del temps de durant l'any, caldrà esmentar que durant aquest temps se celebren quatre solemnitats del Senyor que hi estan vinculades i que, tot i ser d'origen força tardà, han aconseguit un fort arrelament en el calendari cristià.

Les dues primeres són d'origen medieval. Es tracta de la solemnitat de la Santíssima Trinitat, que se celebra el diumenge després de Pentecosta, i la solemnitat del Cos i la Sang de Crist, el Corpus, que se celebra el dijous després de la Trinitat o, si aquest dijous no és festiu, el diumenge següent.

La tercera és la solemnitat del Sagrat Cor de Jesús, que es va implantar a tota l'Església al segle XIX, i que se celebra el divendres després del segon diumenge després de Pentecosta.

I finalment la solemnitat més recent és la de Jesucrist Rei de tot el Món, coneguda com la solemnitat de Crist Rei, nascuda l'any 1925 i que actualment se celebra com a conclusió del temps de durant l'any, el diumenge 34, just abans de començar l'Advent.

Són solemnitats que ressalten la devoció a aspectes o realitats importants de la fe cristiana, que ja són presents al llarg dels temps litúrgics però que, en determinats moments concrets de la història, se'ls va voler donar un especial relleu.